

Història oral i popular

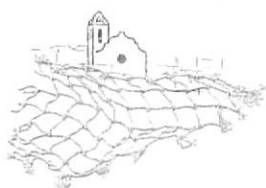
RIBAS MASSOT, ROSA.

Petites històries en blau marí.

Ed. de l'autora amb el suport de la Diputació.
Girona, 2004.
287 pàgines.

Aquest llibre que ha publicat la mateixa autora és un recull de la història popular que defineix les arrels d'un poble, el Port de la Selva: el seu tarannà, esdeveniments que, malgrat el pas del temps, han quedat com marcades empremtes que s'han conservat per la transmissió oral de pares a fills. Petites històries intranscendents i divertides algunes i més punyents les altres, que emmarquen el nostre poble. Així es va desgranant el llibre, parlant de barques i tipus de pesca (hi ha un recull de mètodes de pesca i tot allò relacionat amb la vida dels pescadors, les seves vivències i contes una mica fantasiosos com els d'en Luard); d'exemplars excepcionals capturats o embarrancats a les nostres costes (com les balenes que de tant en tant ens visiten); d'indrets del nostre terme (la muntanya de Sant Baldri, les cales, la vall de Santa Creu, els masos...); cròniques de rivalitats amb el poble veí de la Selva de Mar i relacions personals censurables; referències a la cultura popular (de com era la vida abans: el col·legi de les monges, les processons,

petites històries en blau marí
petites històries en blau marí

Rosa Ribas Massot

els carnavales...); relats de bandolers i corsaris i com els frares de Sant Pere de Rodes exercien la seva hegemonia; la necessària referència a la Guerra Civil i com es va viure al poble, en la qual es fa una valoració de la repressió franquista, i les llegendes que amenitzen la història, com la referència al nivell de l'aigua de la cisterna de Sant Salvador i la seva relació amb les marees.

La presentació del llibre és molt acurada, tant pel que fa a la maquetació com a les il·lustracions. La seva redacció és senzilla i planera i amb una terminologia local. La seva lectura és engrescadora fins al final. L'he trobada tan interessant que encoratjo l'autora perquè actualitzi la història del nostre poble fins al dia d'avui.

Santi Musquera

Les danses de la mort

MASSIP, Francesc i KOVÁCS, Lenke.

El baile: conjuro ante la muerte.

Ed. CIOFF.
Ciudad Real, 2004.

La mort ha estat el fonament de totes les religions, que han intentat explicar-se-la i explicar-nos-la com un trànsit a un més enllà desconegut del qual elles i només elles tenien la clau de la felicitat eterna.

No és estrany doncs que, amb totes les variants possibles, el tema de la mort i la seva representació artística —danses, escenificacions, pintures, etc.— siguin patrimoni universal, tot i que la vella Europa i el cristianisme n'hagin marcat el pas durant molts segles.

Malgrat tot, els estudis sobre les distintes representacions de la mort han estat sempre molt sectorials, ja sigui per la forma o per l'àmbit cultural concret. Així, trobem dintre el gènere obres molt serioses i ben documentades però que resulten parcials, perquè en la seva anàlisi no tenen en compte el que passava al costat de casa seva.

Francesc Massip i Lenke Kóvacs fan precisament això que no s'havia fet fins ara i intenten veure les danses de la mort com un fet global de la humanitat, amb punts de contacte entre elles, que s'expressen de múltiples maneres per fer

arribar a tothom els seus missatges.

Destacarem, però, del seu estudi tres aportacions interessantíssimes i que a més tenen molt a veure amb les nostres terres:

— L'estudi sobre la dansa de la Mort del convent de sant Francesc, de Morella; amb detalls tan importants com l'anàlisi, col·legiada amb Maricarmen Gómez, del *contrafactum* morellà de la dansa *Ad mortem festinamus*, del Llibre Vermell de Montserrat.

— La descoberta i estudi d'un capitell gironí, provinent amb tota seguretat del convent de sant Francesc, i que ens presenta l'única dansa de la mort representada sobre aquest suport i que fins ara es creia que era la representació d'un ball rodó.

— I finalment una hipòtesi molt raonable per a una datació de la dansa de la mort de Verges.

Ens preguntem finalment, ¿com és que un llibre tan proper a nosaltres hagi sortit publicat en castellà? I la resposta la trobem en els crèdits de la mateixa obra: *Llibre realitzat amb el suport d'una beca convocada conjuntament per CIOFF (Consell Internacional d'Organitzacions de Festival de Folklore —secció espanyola, amb seu a Badajoz) i INAEM (Institut Nacional de les Arts Escèniques i de la Música, del Ministeri d'Educació) i editat conjuntament per les dues entitats.*

Jordi Roca i Rovira